

M. Satuk Buğra KAVUNCU
İstanbul Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda yer alan sorularımın, Hazine ve Maliye Bakanı Sayın Mehmet ŞİMŞEK tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 5/5/2026

M. Satuk Buğra KAVUNCU
İstanbul Milletvekili

Son dönemde Türkiye ekonomisinde yaşanan yüksek enflasyon, sıkı para politikaları ve krediye erişimdeki daralma, özellikle küçük ve orta ölçekli işletmelerin finansman yapısını ciddi biçimde etkilemiştir. Bu süreçte ticari hayatın önemli ödeme araçlarından biri olan çek kullanımı yeniden artış göstermiş, ancak bu artış beraberinde karşılıksız çek vakalarında ciddi yükselişleri getirmiştir.

Türkiye Bankalar Birliği Risk Merkezi verilerine göre 2025 yılı Ocak-Kasım döneminde karşılıksız çek tutarı 225 milyar TL'ye ulaşmıştır. Aynı dönemde yaklaşık 272 bin adet çek karşılıksız çıkmıştır. 2025 yılı genelinde karşılıksız çeklerin toplam tutarının 259 milyar TL seviyesine ulaştığı hesaplanmaktadır. Karşılıksız çek tutarı, bir önceki yıllara kıyasla yüzde 49'a varan artışlar göstermiştir. Mart ayında karşılıksız çek sayısının yıllık bazda yüzde 100'ün üzerinde artarak 32 bine yükseldiği görülmüştür.

Bu veriler, ticari piyasada ödeme zincirinin kırılganlaştığını, işletmeler arası güven mekanizmalarının zayıfladığını ve finansmana erişim krizinin derinleştiğini göstermektedir. Özellikle KOBİ'lerin banka kredilerine erişimde yaşadığı güçlükler nedeniyle çek kullanımına daha fazla yönelmesi, ekonomik daralma dönemlerinde riskin daha da büyümesine yol açmaktadır. Karşılıksız çeklerin artışı, yalnızca alacaklı ve borçlu taraflar arasında hukuki ihtilaflar yaratmakla kalmamakta, aynı zamanda ticari güven ortamını zedeleyerek piyasada domino etkisi yaratabilecek bir finansal kırılganlık üretmektedir.

Bu çerçevede, Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın mevcut ekonomik politika setinin ticari ödeme sistemleri üzerindeki etkilerinin bütüncül biçimde değerlendirilmesi ve oluşan risklerin yönetimine ilişkin alınan önlemlerin yeterliliğinin kamuoyu açısından açıklığa kavuşturulması önem arz etmektedir.

Bu bağlamda;

1. 2023-2026 döneminde karşılıksız çek sayısı ve tutarındaki artışa ilişkin Bakanlığınızın yaptığı analizler nelerdir?

2. 2025 yılı itibarıyla karşılıksız çeklerde görülen yaklaşık 225–259 milyar TL bandındaki artışın temel ekonomik nedenleri nelerdir?
3. KOBİ'lerin krediye erişimde yaşadığı zorlukların çek kullanımını artırdığı dikkate alındığında, Bakanlığınız alternatif finansman mekanizmaları geliştirmekte midir?
4. Karşılıksız çek oranlarının artmasının piyasalarda zincirleme iflas riskini artırıp artırmadığına ilişkin bir risk analizi yapılmış mıdır?
5. Çek güvenilirliğini artırmaya yönelik olarak Merkezi Kayıt Sistemi veya Risk Merkezi üzerinden ek bir denetim veya garanti mekanizması planlanmakta mıdır?
6. Karşılıksız çek düzenleyen kişi ve firmalara yönelik mevcut yaptırımların caydırıcılığı Bakanlığınızca yeterli görülmekte midir?
7. Son beş yıl içerisinde karşılıksız çek nedeniyle oluşan toplam ekonomik zarar ve yargıya intikal eden dosya sayısı kaçtır?